

SOUŘADNÉ POMĚRY – mezi větnými členy, hlavními větami a vedlejšími větami

1. Doplňte tabulku a k příkladům napište správný poměr.

1.	a, i, ani, nebo, také, pak
2.	ba, dokonce, ba i, nejen - ale i
3. odporovací	
4.	nebo, anebo, buď - nebo
5. příčinný	
6.	proto, a proto, a tudíž, tedy, a tak

- a) Navštívili výstavu, avšak žádný obraz je nezaujal.
- b) Za tu práci jim poděkoval, dokonce za ni byl velmi vděčný.
- c) Ondřej nepůjde bruslit ani nesmí jít do kina.
- d) Vstával brzy ráno, a proto si všechny věci připravil už večer.
- e) Buď vyhrájeme hlavní cenu, nebo pojedeme domů s prázdnou.
- f) Ráno si vzala svetr, neboť venku byla zima.

2. Podtrhněte věty nebo větné členy spojené souřadnými poměry a poměry určete:

Hledal jsem klíče, ale bohužel jsem je nenašel, protože jsem je nejspíš ztratil.

Jelikož venku prší, raději zůstaneme doma a budeme si číst.

Náš pes může být přes den venku, nebo doma.

Dům, který postavili na konci ulice, se nám zdál velký, ba dokonce obrovský.

Problém neřešil, neboť to bylo zbytečné, ale stále na to musel myslet.

Měl štěstí, že mu pomohli kamarádi i rodiče.

Nemám ho rád, a tak se s ním nebavím, dokonce ho téměř ignoruji.

Mám nejen hlad, ale i žízeň, jelikož je tu hrozné horko.

Nenechávej ji dělat tak těžkou práci, vždyť jí to vůbec nejde.

3. Souvětí s poměry příčinnými změňte v důsledkové a naopak:

- a) Odešel z místnosti, neboť se mu udělalo nevolno.
- b) Neslyšel nás, byl totiž ve vedlejším pokoji.
- c) Neměl náladu, a proto ztlumil rádio.
- d) Nevěděl si s tím rady, vždyť tomu také vůbec nerozuměl.
- e) Během bouřky vypadla elektřina, a tak jsme svítili svíčkami.
- f) Na horách nasněžilo, a tudíž jsme vyrazili na lyže.

4. Podtrhněte vedlejší věty, určete jejich druhy a určete souřadné poměry, kterými jsou spojeny:

Řekl nám, že s námi nepůjde a že se uvidíme až zítra.

Jelikož jsme byli unaveni a jelikož už se nám nechtělo, zůstali jsme další den odpočívat na chatě.

Nechápu lidi, kteří chodí přes den do práce a večer se jen mlčky dívají na televizi.

Slíbil mi, že mi buď napíše, nebo že alespoň zavolá.

Bylo zajímavé, že dospělí byli po túře úplně zničení, ale děti začaly po krátkém odpočinku zase pobíhat kolem.

Jeskyňě v sobě mají tajemství, které nás přitahuje jako magnet, ale které nás zároveň děsí.

5. Doplňte čárky:

Příčin pro které lvi dnes žijí na daleko menším území ba pro které málem vyhynuli je několik. Lidé nazvali lva králem zvířat patrně proto že má hrdé a vznešené vzezření že se neskrývá v záloze že svou výpravu za kořistí oznamuje širokému okolí hromovým a majestátním hlasem. Zoologové zjistili že dvouměsíční tygrata už začínají přijímat první kousky masa ale že se vedle toho i nadále živí mateřským mlékem. Lidé se vždycky obávali levhartů více než jiných šelem právě proto že levhart útočí nejen ze země ale že dokáže přepadnout svou kořist i z korun stromů. Sotva se v Americe přistěhovalci trochu usadili a vybudovali si své domovy začali lovit bizony. Je smutnou skutečností že jsme se naučili stavět mrakodrapy dokonce jsme schopni zničit atomem celé kontinenty ale oživit uhynulou dešťovku není v našich silách. Klokani jejichž kůže je výborný materiál k výrobě bot i oděvů a jejichž maso je zpracováváno do konzerv jsou dnes nemilosrdně pronásledováni lovci. Před koupí fotoaparátu je nutno zamyslet se nad tím kdo ho bude užívat a k jakému účelu bude přístroj sloužit.